

Η πρώτη εβδομάδα του νέου Μητροπολίτη στην Καστοριά

[Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Καστορίας](#)

Τα κυρίαρχα γεγονότα της πρώτης εβδομάδας του Μητροπολίτη Καστορίας στην Καστοριά, μετά την ενθρόνισή του, σταχυολόγησε ο ίδιος ο Σεβασμιώτατος κ. Καλλίνικος και τα παρέθεσε στην επίσημη ιστοσελίδα της Ιεράς Μητροπόλεως.

Ας δούμε ποια ήταν αυτά, όπως τα κατέγραψε:

«Μετά την άρχοντική υποδοχή στην Αρχόντισσα της Μακεδονίας, κατά την ημέρα της ενθρονίσεως, και την πρώτη θεία Λειτουργία στον Ναό της Θεοτόκου κατά την ημέρα του αγίου Γρηγορίου του Παλαμά και της Σύναξης των αγίων της Καστοριάς, ακολούθησε η πρώτη εύλογημένη εβδομάδα στην Καστοριά, που τυγχάνει και η πρώτη εβδομάδα των Νηστειών των Χριστουγέννων.

Τά κυρίαρχα γεγονότα αυτής της πρώτης εβδομάδος ήταν, μεταξύ άλλων:

-Η γνωριμία με τους άμεσους συνεργάτες.

-Οἱ συναντήσεις μέ τούς ἄρχοντες τοῦ τόπου καί ἐκπροσώπους θεσμῶν καί φορέων στό Ἐπισκοπεῖο, πού θά συνεχισθοῦν.

-Συνάντηση καί ὁμιλία καί συζήτηση μέ τούς νέους, πού θά συνεχισθεῖ.

-Ἡ ἀκρόαση ἱερέων καί λαϊκῶν στό Ἐπισκοπεῖο, πού θά γίνεται πάντοτε.

-Ἡ ἐνημέρωση γιά τά διοικητικά καί λοιπά θέματα τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως, πού ἐπίσης θά συνεχισθεῖ.

-Οἱ ἐπισκέψεις στήν γειτονιά τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως, στό Κέντρο Ὑγείας Καστοριᾶς, στό Δημαρχεῖο, στήν ἀγορά τῆς πόλεως, στούς τόπους τοῦ καθημερινοῦ μόχθου τῶν ἀνθρώπων, ἐπισκέψεις πού δέν θά σταματήσουν.

-Τό Σαρανταλείτουργο στά Βυζαντινά Ἐκκλησάκια τῆς πόλεως, καί ἰδιαίτέρως τῆς Ἑνορίας τοῦ Ἱεροῦ Μητροπολιτικοῦ Ναοῦ τῆς Παναγίας.

*

Σαρανταλείτουργο στά Βυζαντινά Ἐκκλησάκια τῆς Καστοριᾶς. Ἐδῶ θά σταθῶ λίγο, γιατί ἡ μνήμη μου θέλει νά σταθεῖ. Καί δέν ἔχει ἄδικο!

Ἡ λατρευτική εἴσοδος στά Ἐκκλησάκια αὐτά δέν εἶναι ἀπλῶς μιά ἐπίσκεψη σέ ἓνα μνημεῖο ἢ σέ πολλά μνημεῖα -πού εἶναι ὅλα ἀνακαινισμένα καί περιποιημένα- ἀλλά πρόκειται γιά ἓνα ἄνοιγμα στόν χρόνο, καί στήν ἱστορία καί στό μέλλον.

Γιατί, τί ἄραγε διαφορετικό θά βίωνε ἓνας Ρωμηός τοῦ 14ου καί 15ου καί 16ου αἰῶνος, πού θά συμμετεῖχε στό Σαρανταλείτουργο πού τελεῖτο στήν ἐποχή του στήν Βυζαντινή Καστοριά;

Τά Ναύδρια, ἴδια καί τότε καί τώρα, ὅπως τά ἔστησε τό μεράκι τῶν μαστόρων. Οἱ ἀγιογραφίες, ὅπως τίς τεχνούργησε τοῦ ἀγίου ἀγιογράφου «ἡ χεῖρ». Τά λόγια καί τά τελούμενα ἀπαράλλακτα ἀπό τότε πού μέ τήν πνεύση τοῦ Πνεύματος γεννήθηκαν στόν θεολογικό νοῦ τῶν προφητῶν καί ἀποστόλων. Τά ἄμφια τῶν ἱερέων καί τά ράσα, τό ἴδιο ἱεροπρεπῆ καί σεμνά. Ἡ γλῶσσα καί τά τροπάρια, ὅπως ψάλλονταν καί τότε καί σήμερα. Τά Τίμια Δῶρα, τά αὐτά εἰς τούς αἰῶνας.

Ἀλλά καί τά ὀνόματα τῶν πιστῶν ὅμοια μέ τά ἀρχαῖα -μάλιστα ἐδῶ, στήν Μακεδονία.

Αλλά και οι αναζητήσεις των ανθρώπων, και οι προσευχές τους, και οι ανάγκες τους, και η ένδελεχιά τους, και η δίψα τους μήπως είναι διαφορετικές;

Ίσως νά 'ναι διαφορετικά τά ροῦχα γιά τούς λαϊκούς και νά ἀκούγονται ξένοι κάποιοι μακρινοί «σύγχρονοι» θόρυβοι τῆς πόλης. Τί ἄλλο;

Νομίζω ὅτι ἡ σύγχρονη ζωή μπορεῖ και ἀκουμπᾷ και ριζώνει πάνω σέ αὐτά τά ἀρχαῖα, τά παλαιά μοτίβα, χωρίς νά ὑστερεῖ σέ νεανική δύναμη και νεανικό ἐνθουσιασμό, γιατί κάθε ἄνθρωπος εἶναι νέος, νέα εἰκόνα τοῦ Θεοῦ, πού μπαίνει στήν ζωή μέ ὁρμή, μέ τήν ἀναζήτηση τῆς γνώσης τοῦ κόσμου ἀλλά και τοῦ δημιουργοῦ, μέ τήν χαρά τῆς ἐκπλήξεως και τῆς μάθησης, μέ τήν ένδελέχεια τοῦ καθ' ὁμοίωση...

Ἄν ἡ ἐμπειρία πού βιώνει ὁ «παλαιός» ἄνθρωπος εἶναι ἡ γνώση, ἡ ἀγάπη, ἡ υἡγεία, ἡ πληρότητα, ἡ εὐγνωμοσύνη, ἡ πραότητα, ἡ ἔνωση μέ τόν Θεό, εἶναι ἄραγε μικρό πράγμα νά προσπαθήσει νά γευθεῖ κανεῖς σήμερα τήν ἴδια αὐτή ἐμπειρία;

Ἄν τό νερό πού ἔπιναν οἱ παλαιοί τούς ξεδιψοῦσε, εἶναι ὀπισθοδρομικό ἂν τό ἴδιο νερό ξεδιψᾷ και ἐμᾶς τούς συγχρόνους;

Ἄν τό «ζωντανό νερό», ἡ Χάρη τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ξεδιψοῦσε τούς ἀρχαίους και παλαιούς ἄνθρώπους και τήν ἀναζητοῦσαν, δέν θά θέλαμε ἀπό τήν ἴδια Χάρη νά ξεδιψάσουμε και ἐμεῖς, οἱ νέοι, οἱ σύγχρονοι, οἱ ἄνθρωποι οἱ τεχνολογικοί, και μήπως δέν τήν ἀναζητοῦμε;

Ποιός, ἀλήθεια, δέν θά τό ἤθελε, και ποιός δέν ἀναζητᾷ αὐτή τήν θεία Χάρη;...

*

Στά δρομάκια τῆς Καστοριᾶς, ὅμως, ἄς ξαναγυρίσουμε τά βήματά μας, γιά νά μᾶς ὀδηγήσουν στά πρῶτα Ἐκκλησιάκια, τά παλαιά και ζωντανά, πού ἐπισκεφθήκαμε τίς ἡμέρες αὐτές τῆς πρώτης εὐλογημένης ἐβδομάδας.

Δευτέρα πρωί, θεία Λειτουργία στούς «Ἁγίους Τρεῖς», δηλαδή στό Ἐκκλησιάκι πού εἶναι ἀφιερωμένο στούς ἁγίους Γουρία, Σαμωνᾶ και Ἄβιβο, πού ἐορτάζουν τήν πρώτη αὐτή ἡμέρα τῆς Νηστείας τῶν Χριστουγέννων. Ναός μονόχωρος, κτισμένος ἀπό τά εὐλογημένα χέρια τῶν κτιστᾶδων τό ἔτος 1400, ἀκριβῶς, μέ κτητορική ἐπιγραφή και μέ τήν ἁγιογραφία, ἀπό τίς πρῶτες, τοῦ μεγάλου ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ ὡς νέου Χρυσοστόμου και θαυματουργοῦ!

Τρίτη πρωί, στόν Τίμιο Πρόδρομο, στό Τσαρσί, κτίσμα τοῦ 15ου αἰῶνος, πού

εὐλογεῖ μέ τήν παρουσία του τήν πλατεία Ὁμονοίας, ὅπου παίζουν ἀνέμελα τά παιδιά τῆς γειτονιάς τῆς Μητροπόλεως.

Τετάρτη, στούς Ἀγίους Ταξιάρχες, στό Ἐκκλησάκι πού εἶναι λίγα μέτρα ἔξω ἀπό τό Ἐπισκοπεῖο, κτισμένο τόν 10ο αἰῶνα πάνω σέ παλαιοχριστιανικό Ναό, τοῦ ὁποίου τά κιονόκρανα χρησιμοποίησαν οἱ νεώτεροι μαστόροι. Ἀνακαινίσθηκε τό ἔτος 1359.

Ἐδῶ, στούς Ταξιάρχες, ἀναπαύεται πλέον, ὁ θρυλικός Παῦλος Μελάς καί ἡ σύζυγός του Ναταλία, καί ἦταν μεγάλη ἡ συγκίνηση, ὅτι ἀξιώθηκα νά τελέσω ὡς Ἀρχιερέας τοῦ τόπου τρισάγιο στίς δύο αὐτές σεμνές καί ἡρωϊκές ὑπάρξεις, γιά νά τίς ἔχει ὁ Χριστός κοντά Του.

Τήν Πέμπτη, στό Ναύδριο τοῦ Γενεθλίου τῆς Θεοτόκου, τοῦ 18ου αἰῶνος, μέ τήν θαυματουργή εἰκόνα της στό τέμπλο, ἀντίγραφο τῆς Παναγιᾶς τῶν Βλαχερνῶν, εὐλαβές προσκύνημα τῶν κατοίκων.

Παρασκευή, στό ἄλλο Ἐκκλησάκι τῆς Παναγίας, πού κτίσθηκε τόν 16ο αἰῶνα, ὁπότε καί ἀγιογραφήθηκε, καί οἱ πρῶτες αὐτές ἀγιογραφίες σώζονται στό ἱερό. Μετά ἀπό κατάρρευση ἀνακαινίσθηκε τό ἔτος 1643, ἀπό ὅπου καί σώζονται οἱ τοιχογραφίες τοῦ κυρίως Ναοῦ, καί προσετέθη ἀργότερα καί πλάγιος ἔξωνάρθηκας. Ὁ Ναός κτίσθηκε ἐντός τοῦ κάστρου καί εἶναι ἓνας ἀπό τούς δώδεκα Ναούς πού περιέβαλαν κάποτε τόν Μητροπολιτικό Ναό τῆς Καστοριάς, ὁ ὁποῖος γκρεμίσθηκε γιά νά κτισθεῖ τό τζαμί τοῦ Ἐβρενός.

Ὅλα τά Ἐκκλησάκια ὁλόγραφα ἐξ ἀρχῆς, μέ περισσότερες ἢ λιγότερες σωζόμενες τοιχογραφίες παλαιολόγειας, βυζαντινῆς ἢ μεταβυζαντινῆς ἐποχῆς, ἔργα τέχνης καί προσευχῆς.

Τά Ἐκκλησάκια αὐτά ἀνήκουν στήν Ἑνορία τοῦ Μητροπολιτικοῦ Ναοῦ, συντηροῦνται ὡς μνημεῖα μέ τήν συνδρομή τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐφορείας, ἐνῶ τόν εὐπρεπισμό καί τήν περιποίησή τους ἀναλαμβάνουν προθύμως οἰκογένειες Ἑνοριτῶν σέ συνεννόηση πάντα μέ τήν Ἑνορία.

*

Σέ αὐτά τά Ἐκκλησάκια, στήν Καστοριά, κάτω ἀπό τό ἱλαρό ἢ καί πενθηρό ἢ καί ἱκετευτικό βλέμμα τῶν ἀγίων, κατά τά πρωῒνά τῆς πρώτης ἐβδομάδας τῆς Νηστείας τῶν Χριστουγέννων, ἡ θεία Λειτουργία, ἀλλά καί εὐλόγηση ἄρτων, καί εὐλόγηση κολλύβων, καί τρισάγια ὑπέρ ψυχῶν, καί λόγος παρακλητικός ...

Σέ αὐτά τά Ἐκκλησάκια τῆς Καστοριάς, ὁ Ἐπίσκοπος χοροστατῶν, λειτουργός ὁ π. Στέφανος, διάκονος ὁ π. Παῦλος. Ψάλτες, ὁ π. Φώτιος, ὁ π. Ἡλίας, ὁ Κοσμάς, ἀλλά

καί οἱ σαρανταλειτουργοῦσες Θωμαίς, Κατερίνα, Ἀρχοντούλα, Βασιλική. Βοηθοί ὁ π. Γρηγόριος, ὁ Δαμ., ὁ Πρ., ὁ Σπ. Προσευχόμενοι οἱ Ἰω., Σπ., Χαρ., Ἀργ., Μ., Β., Στ., Μ., Π., Β., Καλ., Ἀγ., ... Καί ὁ δάσκαλος, καί οἱ ἐργαζόμενοι πού φεύγουν λίγο νωρίτερα γιά τίς ἐργασίες τους, καί ἡ μικρή Σοφία, πού ἀνάβει τό κεράκι της, κουκουλωμένη, καθώς τήν ὁδηγεῖ ἡ μητέρα της στό πρωῒνό της μάθημα.

Ἀλλά καί ἔξω ἀπό τά Ἐκκλησιάκια, ὁ λαός, πού ξεκινᾷ τήν ἡμέρα του, τό μεροκάματό του, μέ ἐλπίδα καί πίστη, πού ξεπερνᾷ τόν πόνο καί τήν ἀνάγκη:

-Καλημέρα. Εἶμαι ὁ νέος Μητροπολίτης, νά σᾶς δώσω μιά εὐλογία, ἕνα ἀναμνηστικό...

-Εὐχαριστῶ, δέσποτα, τήν εὐλογία σου νά ἔχουμε.

-Πῶς σέ λένε;

-...

-Πηγαίνεις γιά δουλειά; Ποῦ ἐργάζεσαι;

-Σέ ἐργαστήριο γιά γοῦνες.

-Ἔχεις οἰκογένεια, παιδιά;

-Ἔχω, δέσποτα, ἕνα παιδάκι καί τώρα ἕνα δεύτερο, ἕνα νεογέννητο. Νά εὐχέσαι, δέσποτα, γιατί ἔχει ἕνα πρόβλημα καί θά τοῦ κάνουν ἐγχείριση.

-...

«Παρακαλεῖτε, παρακαλεῖτε τὸν λαόν μου, λέγει ὁ Θεός. ἱερεῖς, λαλήσατε εἰς τὴν καρδίαν Ἱερουσαλήμ, παρακαλέσατε αὐτήν» (Ἠσ. μ´)».

*

Πρώτη ἐβδομάδα στήν Καστοριά, πρώτη ἐβδομάδα εὐχαριστιῶν, ἐν ὧσιν τῆς ἐορτῆς τῶν Εἰσοδίων τῆς Θεοτόκου, πρῶτο βῆμα στόν χρόνο: στό παρελθόν, καί τό παρόν, καί τό μέλλον...».